

kobtaamisia matkalla

Sivistyksen, kulttuurin ja julkisen hallinnon
750-VUOTISJUHLAVUODEN KONSERTTI

KAMARIMUSIIKKIA JA SOOLOESITYKSIÄ
KESKIAJALTA NYKYPÄIVÄÄN

Taiteilijoina Turun AMK:n Taideakatemian
musiikin opiskelijoita ja opettajia

to 16.4.2026 klo 19
Sibelius-museo
VAPAA PÄÄSY

Ohjelma

Hildegard von Bingen (1098-1179):

O vis aeternitatis / Oi ikuisuuden voima

Milla Vähävihu /sopraano

Uli Kontu-Korhonen /keskiaikainen portatiivinen urku, organetto

Oi ikuisuuden voima, joka on kaiken järjestänyt sydämessäsi;
kaikki luotiin sanasi kautta ja tahtosi mukaisesti.

Sanasi verhoutui lihalliseen muotoon, joka syntyi Aadamista.

Näin ihmisen vaatteet puhdistuivat suurimmasta kärsimyksestä.

Kuinka suuri onkaan Vapahtajan hyvyys! Sillä hän on vapauttanut
kaikki lihaksi tulemisensa kautta, jonka jumaluus hengitti esiin vailla
synnin kahleita.

Näin ihmisen vaatteet puhdistuivat suurimmasta kärsimyksestä.

Kunnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle.

Näin ihmisen vaatteet puhdistuivat suurimmasta kärsimyksestä.

Suom. Uli Kontu-Korhonen

Cécile Chaminade (1857-1944): Les sylvains /

Metsänhaltijat op. 60

Marina Johansson /piano

Ludwig van Beethoven (1770-1827):

Der Kuss / Suudelma op. 128 (Christian Felix Weisse)

Paavo Korvenmaa /baritoni

Hilla Eskelinen /piano

Minä olin Chloen kanssa aivan yksin,
ja tahdoin suudella häntä:

Mutta hän sanoi,
että hän kyllä huutaisi,
ja näkisin turhaa vaivaa.

Minä kuitenkin uskalsin ja suutelin häntä,
vaikka hän vastustelikin.

No eikö hän huutanut?
Huusi, huusi kyllä,
mutta vasta paljon myöhemmin.

Suom. Erkki Pullinen

Joseph Haydn (1732-1809): The Wanderer / Vaeltaja (Anne Hunter)

Vaeltamassa yksin, kun kuu, himmeää loistetta
hehkuvin sätein, syöksyy läpi tummien varjojen,
missä pöllöt etsivät suojaa ja valittavat yölinnut
lisäävät äänen siihen kauhuun, joka pimentää metsäaukion.

Tämä ei ole onnellisia varten: tule, murheen sisko,
täällä sinun surulliset ajatuksesi saavat kyynelistäsi lohdun,
missä menneeseen eksyneenä, huomisesta huolehtimatta
ei ole mitään toivomista, ei pelättävää.

Suom. Arne Toivonen

Ludwig van Beethoven: Aus Goethes Faust / Goethen Faustista op. 75 nro 3

Olipa kerran kuningas,
jolla oli suuri kirppu,
jota hän rakasti kovasti,
kuin omaa poikaansa.

Hän kutsui räätäliään,
ja tämä tuli paikalle:

”Kas niin, mittaa nuorelle herralle vaatteet
ja sovita hänelle housut!”

Samettiin ja silkkiin
oli kirppu kohta puettu,
vaatteissaan hienoja nauhoja,
ja ristikin.

Nopeasti tuli kirpusta ministeri,
ja hän sai suuren tähdenkin.

Ja hänen sisaruksensa
nousivat hovissa herroiksi hekin.

Mutta herrat ja rouvat hovissa
olivat kovin tuskissaan,
kuningatar ja hovineito
puremista ja pistoista kärsivät,
mutteivät saaneet niitä raapia
eivätkä litistää kutittajaa.

“Me kyllä nyppisimme ja litistäisimme
heti, jos sellainen pistäisi.”

Suom. Paavo Korvenmaa

Mikko Heiniö (1948-): Minimba 1, neljälle kitaralle (1982)

Lauri Bagge

Lauri Kujari

Mikael Selin

Timo Korhonen

Dorothy Hindman (1966-): Is And Air (2024)

Sini Virtanen Cabaoglu /viulu

Arda Cabaoglu Virtanen /trumpetti

———— Väliaika ————

Alessandro Scarlatti (1660-1725): Stabat Mater

Johanna Jokiniemi /sopraano

Lotta Peltola /altto

Anastasia Vasilevskaya /viulu

Daria Matveeva /viulu

Maksim Tepponen /sello

Jussi Laukola /cembalo, urkupositiivi

osat

Stabat mater dolorosa, Duetto, Adagio

Murehella haikkealla seisoi Äiti ristin alla, johon Poika naulitaan.

Cujus animam gementum, Sopraanoaaria, Moderato e dolce

Sydän sykki surkeasti, kyyneleitä katkerasti silmät vuoti tulvanaan.

Tui nati vulnerati, Duetto, Adagio

Vuoti ruoskin suomittaissa sekä ristiin naulittaissa tähden suurten synteini!

Juxta crucem, Altoaaria, Andante smorzato

Häntä tahdon katsastella, hartahasti huokaella päivieni päätteeseen.

Kyyneltesä kumppaniksi, ja surusi toveriksi jään mä ristin juureen.

Suom. Marian murhe, A. Oksanen

Kaija Saariaho (1952-2023): Nocturne (1994)

Senni Hirvonen /viulu

**Guillaume de Machaut (1300-1377): De Toutes Flours /
Kaikista kukista, 3-ääninen balladi**

**Daniela Fantechi (1984-): De toutes flours – rêverie /
Kaikista kukista – unelmointia (2025)**

harmonikalle ja organetolle, Suomen kantaesitys

Mikko Luoma /harmonikka

Uli Kontu-Korhonen /organetto

**Lauri Kujari (2002-): Kasvimusiikki I -sarja soolokitaralle (2025-2026),
kantaesitys**

Stanhopea hernandezii / Pisamajaarlinkämmekkä

Alsobia dianthiflora / Neilikkakuparilehti

Columnea gloriosa / Loistotuliköynnös

Lauri Kujari /kitara

Jukka Tiensuu (1948-): Rubato (1975) mille tahansa soittimille

Aino Parikka /klarineti

Senni Hirvonen /viulu

Hilla Eskelinen /piano

Urho Soininen /harmonikka

Robert Schumann (1810-1856): Jousikvartetto no3, op.41

III Adagio molto

IV Finale: Allegro molto vivace

Aleksandr Mikhailov /1.viulu

Miloslav Vlizko /2.viulu

Aino Torii /alttoviulu

Elli Vehmaa /sello

Turun AMK:n Taideakatemia musiikin koulutus onnittelee *Kohtaamisia matkalla* -konsertillaan sivistyksen, kulttuurin ja julkisen hallinnon 750-vuotisjuhlaa. On hienoa olla osa tätä ”sydämen sivistyksen” historiallista ketjua.

Elävä musiikki soi aina tässä hetkessä, eli nyt, eikä sama teos toteudu koskaan täsmälleen samanlaisena. Näissä ainutkertaisissa hetkissä musiikki mittaa myös aikaa, teos alkaa ja se loppuu. Ajan käsite on mietityttänyt ihmisiä kautta aikain. Mikä on nyt-hetki, onko sitä?

Kuulemme konsertissa musiikkia 1000-luvulta vuoteen 2026 asti. Eri aikakausien teokset avaavat ympärillemme elämysten kirjon varhaiskeskiajalta nykypäivään saakka. Elämys syntyy kokemassamme hetkessä, oli teoksen sävellysvuosi mikä tahansa. Taiteessa aika menettää merkityksensä. Konsertin teoksissa toistuvat myös kasvi-aiheiset teemat, joiden voimme ajatella luovan metaforan ihmisen kasvamiselle sekä yhteydelle syviin kulttuurisiin juuriimme.

Tervetuloa konserttiin!

Uli Kontu-Korhonen, konsertin taiteellinen tuottaja

Hildegard Bingeniläinen oli aikansa arvostetuimpia naisia, monipuolinen tieteilijä ja mystikko, joka työskenteli uskonnon, kirjallisuuden, musiikin ja luonnontieteiden parissa. Hämmästyttävät sävellykset ilmestyivät Hildegardille valvenäkyinä, usein kuin kirkkaan valon ympäröiminä kuvina. Hildegardin musiikin erityispiirteitä ovat esimerkiksi laulujen laaja ambitus sekä voimakas melismointi. Ihmisääni oli Hildegardille ajan hengen mukaisesti soittimista jaloin.

O vis aeternitatis avaa konsertin ajallisen kaaren lähes tuhannen vuoden takaa. Sopraano saa seurakseen organetton, joka on keskiaikainen kannettava urku. Sitä käytettiin erityisesti keskiajalta 1500-luvulle. Organetto on melodiasoitin, jossa melodian tukena voidaan käyttää muun muassa keskiajan tyylinmukaisesti konsonoivia intervalleja, kvartteja, kvinttejä ja oktaaveja. Portatiivia pidetään eräissä lähteissä yhtenä mahdollisena pohjaideana harmonikan kehittämiseksi.

Ranskalaisen **Cécile Chaminaden** pianoteos *Les sylvains / Metsänhaltija op. 60* johdattelee kuulijan metsänhaltijoiden myyttiseen maailmaan. Sävellyksen avaava lyyrisestä melodiasta rakentuva tekstuuri vuorottelee kimaltelevien murtosointujen kanssa, joiden leikkely vie teoksen lopussa näistä pidemmän korren.

Ludwig van Beethovenin humoristinen miniatyyri *Der Kuss* / Suudelmä jatkaa pastoraalitunnelmaista leikittelyä. Se on Beethovenin viimeinen, vuonna 1825 julkaistu laulu, mutta sen ensimmäinen luonnos – lähestulkoon lopullisessa asussaan – on jo vuodelta 1798. **Joseph Haydnin** laulussa *The Wanderer* / Vaeltaja siirrytään vastakkaiseen tunnelmaan: leikkisän pariskunnan sijasta kohtaamme ”menneeseen eksyneen, huomisesta huolehtimattoman, ei mitään toivovan ja pelkäävän” vaeltajan kuunhohteisessa metsässä. Beethovenin laulussa *Aus Goethes Faust*, op. 75 nro 3 Mefistofeleen Faustille kertoma satiirinen tarina kuninkaan rakastamasta kirpusta saa ilkkurisen lopun – säveltäjän kerrotaan opastaneen pianistia soittamaan lopun yhtäaikaiset rinnakkaiset sävelet peukalolla kuin liiskaisi kirppuja koskettimistolta.

Mikko Heiniön mukaan teoksen *Minimba* 1 nimen ” alkuosa viittaa minimaalimusiikkiin, jonka kudokset (joskaan ei estetiikka) kiinnostivat minua 80-luvulla, jälkiosa taas latinalaisamerikkalaisiin tansseihin kuten sambaan tai rumbaan”. Neljän kitaran tekstuuri muodostaa kaanonin, jossa sama materiaali kulkee soittajalta toiselle

Dorothy Hindmanin *Is and Air* on sävelletty juhlistamaan Sinin ja Ardan liittoa. Säveltäjä analysoi molempien soittoa ja soittimien sävelspektrejä luoden niiden välille uudenlaisia soinnillisia yhteyksiä. Kappaleen alussa viulu ja trumpetti vaikuttavat itsenäisiltä, mutta täydentävät toisiaan symbolisesti: viulun nopeat ja pyrähtelevät kuviot on johdettu trumpetin äänen yläsävelistä ja ne saavat vastapainoa trumpetin maadoittavasta vastauksesta. Kappaleen kuluessa kahden soittimen ominaiset sointivärit yhdistyvät ja sekoittuvat. Teoksen lopussa kuullaan Béla Bartókin häälaulun inspiroima epilogi. Teoksen nimi on anagrammi Sinin ja Ardan nimistä.

Is and Air kantaesitettiin Floridassa Contemporary Art Music Project -festivaalilla maaliskuussa 2025.

Stabat mater on lyhenne sekvenssin ensimmäisistä sanoista *stabat mater dolorosa* eli ”seisoi äiti tuskissaan”. 1200-luvulta peräisin oleva teksti oli aikanaan hyvin suosittu katolisessa hartauden harjoituksessa ja siitä tehtiin saksankielinen käännös jo 1300-luvun alussa. *Stabat mater* kertoo Jeesuksen äidin kärsimyksestä poikansa ristin äärellä. Musiikin tähän vaikuttavaan tekstiin ovat säveltäneet useat säveltäjät. **Alessandro Scarlatti** sävelsi oman teoksensa vuonna 1724 napolilaisen San Luigin kirkon yhteydessä toimineen fransiskaaniveljestön tilauksesta. Musiikkimaku muuttuu aikojen saatossa ja tilaajatahon kerrotaan kokeneen lopulta teoksen vanhanaikaiseksi ja se korvattiin vuonna 1736 alkaen – sittemmin ehkäpä kuuluisimmaksi kaikista *Stabat matereista* nousseella – Giovanni Battista Pergolesin sävellyksellä.

Kaija Saariaho sävelsi sooloviuluteoksen *Nocturne* kunnianosoitukseksi saatuaan kuulla Witold Lutosławskin kuolemasta. Teos ei kuitenkaan viittaa puolalaisen säveltäjän musiikkiin, vaan käyttää aineistoa viulukonsertosta *Graal théâtre*, jota Saariaho työsti samaan aikaan.

Guillaume de Machaut oli 1300-luvun merkittävin ranskalainen säveltäjä ja runoilija. Rakkauden symboliikka on hänen tuotannossansa rikasta, kuten balladin *De toutes flours / Kaikista kukista* ruususembooliikassa: julman Rouva Fortunan tuhoamasta puutarhasta on jäljellä vain yksi ruusu, rakkauden vertauskuva. Rakastaja pelkää senkin menettämistä, mutta uskoo rakastettunsa hyveyden olevan Luonnon, ei Fortunan, lahjaa.

Machaut’n balladi on innoittanut italialaista säveltäjää **Daniela Fantechia** teoksessaan *De toutes flours – rêverie / Kaikista kukista – unelmointia*. Tässä ajattoman sävellyksen hidastempoisessa ”unelmoinnissa” ajan lineaarinen eteneminen katoaa ja jäljelle jää vain ”olemisen tila”.

Lauri Kujari kuvailee kahdeksasta miniatyyristä koostuvan Kasvimusiikki I -sarjan konsertissa kantaesityksenä kuultavaa kolmea osaa seuraavasti:

”*Stanhopea hernandezii* eli pisamajaarlinkämmekä on eteläisen Meksikon tropiikissa elävä orkidean sukuinen kasvi, jota koristavat huumaavan tuoksuiset, intiimin veistoksellisen muotoiset ja väriltään kermanpurppuraiset, lyhytikäiset kukat. Sen nimeä kantava miniatyyri on omistettu yhtä lailla aistilliselle Töru Takemitsulle, jonka vaikutteet kappaleen sävelkieleen ovat ilmeiset.

Alsobia dianthifloran eli neilikkakuparilehden heiveröinen, kuunvalkoinen ja reunoiltaan repaleinen kukka lepää tummien pehmeiden lehtien hoivassa kuin tuonen mailta eksyneenä. Vastaavasti häilytään musiikissakin symmetristen asteikkojen ja tutumman duuri-molli-tonaliteetin välimaastossa hellästi keinuvan huiluaäniostinaton päällä.

Columna gloriosan eli loistotuliköynnöksen temaattinen materiaali rakentuu rakkaimman ystäväni Dean nimen ympärille. Alussa fragmentaarisenä muotoaan hakeva D-E-A-motiivi esiintyy sellaisenaan tyydyttävässä kadenssissa vasta kappaleen puolessavälissä; välisosassa se taas asetetaan tihenevään kaanoniin inversiona, siis ylösalaisin. Lopulta lähes katkeamattomana pulppuava musiikki ohenee olemattomiin kuten vapaana rehoittavan köynnöksen haaratkin.”

Jukka Tiensuun teos *Rubato* on sävelletty esitettäväksi millä tahansa kokoonpanolla. Jokainen soittaja soittaa samaa materiaalia, mutta omassa alati muuttuvassa tempossaan – koko ajan joko nopeuttaen tai hidastaen sitä. Kun soittaja huomaa olevan muita edellä, hänen kuuluu hidastaa, kunnes on kaikkia muita jäljessä ja vastaavasti huomattessaan olevansa muita jäljessä, hänen tulee alkaa nopeuttaa tempoaan, kunnes on kaikkia muita edellä. Tuloksena on jatkuvasti muuntuva kudos, jossa muusikot ovat samaan aikaan sekä tiiviissä yhteydessä toisiinsa että rytmisesti itsenäisiä.

Robert Schumannin kolmannen jousikvartetton kaksi viimeistä osaa vievät kuulijan romantiikan ytimeen. Laajoina kaarina hengittävä intensiivinen hidas osa johdattaa teoksen finaalin eloisan rytmiseen liikkeeseen.

Eero Linjama